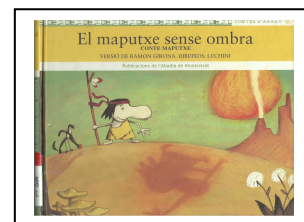

Títol del llibre

<i>Títol</i>	El maputxe sense ombra
<i>Autor/a</i>	Conte maputxe (Ramon Girona)
<i>Il·lustrador/a</i>	Luchini
<i>Editorial</i>	Publicacions de l'Abadia de Montserrat
<i>Ciutat</i>	Barcelona
<i>Any d'edició</i>	2004
<i>Col·lecció</i>	Contes d'arreu (lectura fàcil)
<i>Pàgines</i>	28

<i>Arbre que hi apareix</i>	Pehuén (Araucaria araucana)
<i>Edat recomanada</i>	A partir de 8 anys

RESUM

Kalfulemu, el mapuche protagonista d'aquesta història vol descobrir el secret del poder de les bruixes i s'arrisca a entrar a la seva cova. Les bruixes el veuen i li prenen l'ombra. Això fa que sigui un home maleït i que tothom l'eviti. Només el diàleg amb el pehuén el consola i l'ajuda. Després de passar grans perills, i amb l'ajuda i els consells del pehuén, descobreix el secret. Amb això aconsegueix la confiança del seu poble. Però també pagarà un preu.

-Ets un bon home, Kalfulemu- li va dir el pehuén-. Però has volgut saber coses que cap maputxe no sap i això és molt perillós.

Objectius

- Gaudir de la lectura del conte i de la conversa a partir del conte.
- Observar, investigar, descobrir fenòmens al voltant de les ombres. Jugar amb la pròpia ombra i amb l'ombra d'objectes
- Observar la figura humana, proporcions, gestos, moviment.
- Conèixer alguns recursos senzills de tractament de la imatge a l'ordinador: inserir una foto en un document, retallar i enganxar, canviar de mida, girar i "voltejar"...

Descripció de la proposta

En el conte s'explica que amb les ombres de la gent del poble es construeix el seu futur. Nosaltres proposem fer un fris amb les fotos de les ombres de tots els nens i les nenes de la classe i completar-lo amb aportacions personals sobre el futur que desitgen, dibuixades (o escrites) amb retoladors de colors.

Pot ser molt interessant completar aquest treball amb la lectura del llibre *Encender una luz* d'Ana Bonilla Rius (Océano), un llibre gairebé només d'imatges, on les ombres responen sobretot als desitjos.

A veces sólo hace falta encender una luz para que ocurran cosas....

Recursos emprats

Material: un llençol blanc, un llum potent, una càmera de fer fotos, ordinadors i impressora, retoladors de colors, paper blanc

Aspectes didàctics i metodològics

1ª Sessió: Podem llegir el conte o bé explicar-lo mentre passem les imatges en una pantalla (power point adjunt).

Després, parlarem sobre el conte i les ombres. Estarem oberts al que surti dels nens, però podem plantejar algunes preguntes: Ens fan por les ombres? Hem observat alguna vegada la nostra ombra? Què és l'ombra? Sempre tenim ombra? La meua ombra sempre té la mateixa mida? I la mateixa forma? Tots els objectes fan ombra? Totes les ombres són grises?

Es poden fer molts treballs científics a partir de les ombres (veure bibliografia més avall). També pot ser molt interessant investigar sobre el poble maputxe, però aquí proposem un treball de plàstica sobre la pròpia ombra.

2ª Sessió: Fem ombres amb el nostre cos. Posem un llum potent darrere un llençol i els nens i les nenes juguen a fer gestos, a engrandir i empètitir l'ombra apropant-se o allunyant-se del focus de llum, deformant-la bellugant-lo... Quan ja han jugat una estona, la mestra proposa i explica el treball de plàstica (i d'informàtica) i els dóna una càmera per què facin fotos. Pot anar bé fer-ho en grupets de dos darrere el llençol, els altres mirant, i anar-se passant la càmera de manera que tots puguin utilitzar-la. Al final de la sessió, conversa sobre el que han observat, el que han descobert i amb què s'ho han passat bé.

3ª Sessió: Treball a l'ordinador. Treballen per parelles. Es miren les fotos i cadascú en tria una de les seves i s'insereixen les dues en un mateix document. S'augmenten o redueixen per fer-les a la mida que s'hagi decidit, es giren, si cal... En acabar, s'imprimeix el document.

4ª Sessió. Cada parella completa la composició, escrivint o dibuixant el seu disseny de futur amb retoladors de colors. Després s'ajunten els treballs de totes les parelles, formant un fris per enganxar-lo a la paret, o bé en forma d'acordió si es vol exposar damunt d'una taula.

Un cop acabat, s'observa el treball fet i es comenta amb tota la classe: els nens i les nenes poden explicar els seus desitjos de futur. També valorarem què els ha agradat més d'aquest treball i què els ha aportat de nou.

Documents adjunts

Bibliografia

TUTTO A UN OMBRA MENO LE FORMICHE. Comune di Reggio Emilia- Nidi e Scuole dell'infanzia 1990

ENCENDER UNA LUZ. Ana Bonilla Rius (Océano),2009

JUGAMOS CON LA LUZ www.csicenlaescuela.csic.es/.../murchante.pd...

Projecte: llums, ombres i colors. P4 del CEIP Eugeni d'Ors de Valls.
projectep4b.blogspot.com/2008/.../projecte-llum-ombres-i-colors.ht...

Si es vol aprofundir sobre el poble maputxe l'article de la Wikipèdia està força bé. I sobre el paper de l'arbre pehuén o araucària, també la wikipèdia i al google, La leyenda del Pehuén o Araucaria
www.patagonia.com.ar/.../186_Leyenda+del..

Algunes frases sobre arbres i ombres

Yo y mi sombra, ángulo recto. Yo y mi sombra, libro abierto. *Manuel Altolaguirre*

Ens separem i ara em quedo sol a l'ombra de l'arbre. *Shiki Masaoka*

La lluna va cap a l'oest. L'ombra de les flors s'estira cap a l'est. *Yosa Buson*